

Helse- og omsorgsdepartementet

Vår dato
2023-03-30

Innspill: Digitalisering i Nasjonal helse- og samhandlingsplan

Standard Norge viser til invitasjon fra helse- og omsorgsministeren om å gi innspill til Digitalisering i Nasjonal helse- og samhandlingsplan, datert 3. februar 2023. Standard Norge ga innspill på Nasjonal helse- og samhandlingsplan 15. september 2022. Der pekte vi på nytten av standardisering for å nå sentrale mål i den nasjonale helsepolitikken. Standardisering er et virkemiddel for å utvikle løsninger og metodikk som kan tas i bruk på tvers av enheter, regioner og land. Standardisering kan bidra til å frigjøre ressurser ved at løsninger utvikles i samarbeid og deles.

Standard Norge er en privat non-profit medlemsorganisasjon med mandat forankret i EØS-høringsloven. Standard Norge utvikler Norsk Standard og representerer Norge i internasjonal standardisering i ISO og CEN. Deltakelse i internasjonal standardisering gir helsesektoren mulighet til å være tidlig informert om løsninger i arbeid, bidra med norsk kompetanse og påvirke utviklingen innen internasjonal standardisering.

Standard Norge har infrastruktur og rutiner for å utvikle standarder og andre dokumenter basert på dokumenterte behov i samfunnet. Arbeidet er organisert i komiteer der representanter for myndigheter, næringsliv, forskning og arbeidstaker og organisasjoner sitter sammen for å enes om en beste praksis som så kan deles. Standard Norge har videre ansvar for å tilgjengeliggjøre og vedlikeholde dokumentene. Dagens portefølje teller ca. 37 000 standarder. Mange fungerer på tvers av sektorer, slik som standarder for kvalitetsledelse og IT-sikkerhet. Andre er utviklet for enkeltsektorer som bygg- og anlegg, transport, IKT, akvakultur og helse.

Standard Norges arbeid med standardisering innen helse og omsorg

Standard Norges arbeid innen helse og omsorg er forankret i et sektorstyre med leder fra Helsedirektoratet og nestleder fra Direktoratet for e-helse. Sektorstyret har medlemmer fra myndigheter, helsenæringene, pasient- og brukerorganisasjoner, academia og fagforeninger. De samme interessentgruppene bidrar også som eksperter i Standard Norges omtrent 15 ulike komiteer innen helse og omsorg og i internasjonale arbeidsgrupper.

Standard Norge kan bidra på de prioriterte digitale samhandlingsområdene

Standard Norge har en komité for e-helse som har som mandat å ivareta norske interesser i utviklingen av internasjonale standarder innen helseinformatikk i ISO og CEN. Det er utviklet cirka 220 internasjonale standarder på helseinformatikk-området, og det er omtrent 70 standarder under utvikling eller revisjon.

Den norske komitéen har prioritert standarder innenfor fokusområdene arkitektur, velferdsteknologi, semantisk innhold, sikkerhet, farmasi og legemidler, samt at komitéen ønsker å følge med på de internasjonale standarder innen bildedeling og personlig digital helse herunder helseapper.

Det pågår videre arbeid som omhandler helsepersonells behov for digitale verktøy, f.eks.:

- «International patient summary», et overordnet rammeverk for strukturering og utveksling av oppsummerende pasientopplysninger. Utarbeidelsen av denne standarden er støttet av EU-kommisjonen.
- «Reducing clinicians burden», en standard som har som mål å redusere den potensielle byrden som påføres helsepersonell ved innføring av stadig nye digitale verktøy.

I CENs komité for helseinformatikk arbeider man for å oppnå tydelighet i sammenhengen mellom European Health Data Space (EHDS) og bruk av de internasjonale og europeiske standardene på helseinformatikkområdet som komitéen mener mangler i forslaget slik det foreligger. Dersom denne komitéen mottar et oppdrag om å utvikle harmoniserte standarder for EHDS, vil norske eksperter i så fall kunne påvirke disse standardene via den norske e-helse-komitéen.

Standard Norge mener at flere av ISO-standardene bør vurderes brukt for å understøtte gjennomføringen av prioriterte digitale samhandlingsområder. Det er behov for å styrke Standard Norges komité for e-helse for å ta ut potensialet som ligger i disse internasjonale standardene. Det har imidlertid vist seg vanskelig å rekruttere tilstrekkelig kompetanse til å bidra inn i vurderingen av disse standardene i Norge. Standard Norge ønsker dialog med myndighetene for å diskutere virkemidler og hvordan dette arbeidet kan styrkes.

Standardisering på e-helse-området består av flere organisasjoner og bransjestandarder som kan utfylle hverandre. «Samarbeidsmodellen for internasjonale standarder» som Direktoratet for e-helse har utarbeidet, som det henvises til i «Utforming av en helseteknologiordning», tar for seg dette bildet. Standard Norge støtter behovet for en operasjonalisert dialog mellom standardiseringsorganisasjonene. Det er aktuelt for Standard Norge å ta en mer aktiv rolle for å styrke denne samhandlingen.

Standard Norge kan bidra i gjennomføringen av helseteknologi-ordningen

Standard Norge ser flere områder der man kan bidra i gjennomføringen av helseteknologiordningen, avhengig av hvilket av de angitte ambisjonsnivå som velges:

1. Det bør vurderes om en norsk standard for kontrakter kan forenkle anskaffelses-arbeidet innen velferdsteknologi og/eller journalløsninger.
2. Det bør vurderes om Standard Norge kan tilrettelegge for å bistå kommunene i deres arbeid med bestilling, bruk og tilpasning av standarder på journalområdet.
3. Det bør vurderes sammen med sektoren om en Norsk standard på bruk av velferdsteknologi og digital hjemmeoppfølging skal utvikles.

Dette er ikke-uttømmende eksempler på hva Standard Norge ser at man kan bidra med i fremtiden.

Avslutning

Standarder bidrar til samhandling i helsesektoren. Standard Norge mener det er stort potensiale i å styrke arbeidet med internasjonal standardisering innen e-helse og innen helse bredt. Vi tar gjerne en dialog med Helse- og omsorgsdepartementet om hvordan potensialet i standardisering som virkemiddel kan utvikles.

Vennlig hilsen

Åse Lunde

Direktør, energi, bærekraft og teknolog

Truls Petersen, leder markedsutvikling, bærekraft og helse (saksbehandler)

Postadresse

Standard Norge
Postboks 242
1326 Lysaker

E-post

info@standard.no

Telefon

67 83 86 00

Organisasjonsnummer

985 942 897

www.standard.no